

LIPPENS, graaf Maurice (Gent 21 augustus 1875 – Elsene 12 juli 1956). Broer van **Paul Lippens**.

Werd na het burgemeesterschap te Moerbeke-Waas (1906-1919) gouverneur van Oost-Vlaanderen (1919-1921), vervolgens gouverneur-generaal van Belgisch Kongo (1921-1923). Lippens was van 1925 tot 1936 liberaal senator voor het arrondissement Gent-Eeklo, daarna gecoöpteerd senator (1936-1939). Van november 1934 tot april 1936 was hij voorzitter van de Senaat. Hij was minister van spoorwegen, posterijen, telegrafie en telefonie, luchtvaart en marine (november 1927 – oktober 1929), van vervoer (oktober 1929 – juni 1931) en van openbaar onderwijs (oktober 1932 – juni 1934). In 1934 werd hij minister van staat. Van 1927 tot 1938 was hij opnieuw burgemeester van Moerbeke-Waas. Hij was eveneens advocaat bij het hof van beroep te Gent, voorzitter van het Fonds Bibliotheek Albert I en van de Academia Belgica te Rome. Net zoals zijn broer Paul hield hij vast aan het Frans als zijn moedertaal, maar hij steunde de V.B. voor zover deze **tweetaligheid** in Vlaanderen eiste. In 1929 gaf hij het werk uit van zijn broer *Voix d'outre-tombe. La question flamande*, in 1913 geschreven. In 1933 raakte hij als minister van openbaar onderwijs betrokken in het incident vanwege de opvolging van **August Vermeylen** als rector van de Rijksuniversiteit Gent. Toen hij niet **Frans Daels**, maar wel **Albert Bessemans** tot rector benoemde, werd hij door professor **Roger Soenen** hierover in het publiek aangevallen. Soenen werd uit zijn ambt ontheven.

In de zomer van 1940 speelde Lippens een opgemerkte rol toen hij poogde een 'directorium' te vormen om een aanwezigheidspolitiek te voeren rond **Leopold III**. Hij voerde daartoe ook gesprekken met vooraanstaande Vlaams-nationalisten en leden van het **Vlaamsch Nationaal Verbond** (VNV), onder meer **Edmond van Dieren**, **Hendrik Borginon**, **Victor Leemans** en **Hendrik Elias**, alsmede **Emiel Thiers** van het **Verdinaso**. Lippens wilde hen verankeren in een Belgische politiek en een nieuwe Vlaams-nationalistische **collaboratie** voorkomen. Hij bleek daarbij bereid toegevingen in federalistische zin te doen. Op 20 augustus 1940 stichtte hij het **Studiecentrum tot Hervorming van de Staat**, dat een blauwdruk voor een autoritaire staatsvorm uittekende. Op het communautaire vlak liet het Centrum zich leiden door het be-

ginsel van de “autonomie van de twee taalgroepen, om voor eens en voor altijd een einde te maken aan de taaltwisten”. Een concreet voorstel tot een **staatshervorming** kwam er niet bij gebrek aan consensus. Lippens vond geen VNV'ers bereid toe te treden tot het Centrum. Toen bleek dat de Duitse bezetter geen ruimte liet voor een Belgische politiek rond Leopold III stierven de initiatieven van Lippens een stille dood.

LITERATUUR: J. Velaers en H. van Goethem, *Leopold III. De Koning, het Land, de Oorlog*, 1994; – N. Lehoucq en T. Valcke, *De Fonteynen van de Oranjeberg: Politiek-institutionele geschiedenis van de provincie Oost-Vlaanderen van 1830 tot nu*, II, 1997.

JEAN-MARIE LERMYTE* EN BRUNO DE WEVER